

Шевчук Х.І.

аспірантка,

Львівська національна академія мистецтв

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7722-9167>

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
МЕТОДУ ДЕКОНСТРУКЦІЇ В КОЛЕКЦІЯХ
УКРАЇНСЬКИХ МОДЕЛЬЄРІВ
НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Базові принципи деконструктивізму та пов'язані з ними художньо-виражальні засоби, що достатньою мірою проаналізовані в творчості провідних дизайнерів напрямку (Рей Кавакубо, Йоджі Ямамото, Іссея Міяке, Мартін Маржієла, Анн Деммельмейстер, Дріс ван Нотен та ін.) протягом останніх десятиліть отримали нові інтерпретації в роботах українських дизайнерів одягу. Систематизований аналіз та узагальнення основних ознак деконструктивізму в моді [1–2; 6] дав змогу окреслити застосування методу деконструкції в творчості українських дизайнерів одягу на рівні підбору матеріалів, форми, силуету, кольору та декору.

Аналіз візуальних матеріалів колекцій одягу показав, що використання нетекстильних матеріалів чи створення одягу з уже готових виробів як характерна ознака деконструкції, в українському дизайні представлена перш за все в колекціях бренду Olena Burenina

(Іл. 1), Ostel (весна-літо 2015), Balossa (весна-літо 2020). Спостерігаємо посилення інтересу до матеріалів, що імітують папір, мішковину (Dzhus), роботу з поліетиленом, сміттевіми пакетами (P. Veller), а також скотчем, прозорими пакетами, рукавичками, іншими технічними тканинами (Voziyanov).

Роботи дизайнерів-деконструктивістів відзначаються, здебільшого, ахроматичними та приглушеними відтінками, що підкреслюють, виявляють характер матеріалу та створену на його основі форму [2]. Однак, українські модельєри не обмежуються використанням виключно ахроматичної кольорової гами. Оперуючи чорним та білими кольорами (Balossa, Yulia Kross), дизайнери також використовують різноманітні природні відтінки, підсилюючи їх фактурами (Dzhus, Elena Burenina, Voziyanov), також доволі поширеними є яскраві акцентні сполучення кольорів (P. Veller, 2021; Rybalko, 2014–2015).

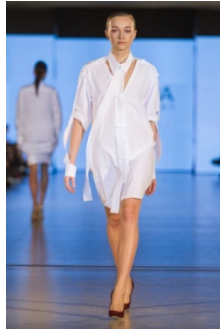
Використання методу асиметрії при побудові форми, хаотичні нашарування одягових елементів, переміщення їх місцями, штучне спотворення форми, руйнування конструкції, а також розбирання одягу на складові частини, щоб зібрати їх заново – базові прийоми методу деконструкції на формотворчому рівні [6]. Для української деконструкції відмінною є специфіка комбінації цих прийомів при створенні фешн-продукції. Так наприклад, характерною ознакою бренду Balossa є робота з складовими частинами базової білої сорочки (Іл. 2). Дизайнерка розбирає її на окремі елементи, розрізає, використовує принцип повторення, зшиває ці елементи в інший спосіб, створюючи динамічні рухомі композиції, які можуть одягатися в різний спосіб, в залежності від побажань споживача. Натомість Ірина Джус, дизайнерка бренду Dzhus, працює з загальною формою одягу (Іл. 3). Вона створює вигадливі лаконічні силуети, що дуже часто не пов'язані з фігурою, використовує принцип інверсії, акцентує на окремих елементах та їх відношеннях. Використовуючи різноманітні трансформації одягової форми як основну концепцію (наприклад, рукави, які застібаючись особливим способом стають топом) підкреслюється зміна значення та функції такого одягу, в залежності від контексту.

Особливості деконструктивного декорування – дірки, потертості, необроблені краї виробів, їх технологічна недосконалість, можемо відслідкувати перш за все, в роботах брендів Bobkova, Dzhus, Iron Tread, Juliya Kros, Ostel та частково у інших брендів.

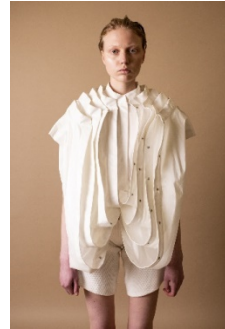
Варто відміти, що найчастіше вітчизняні дизайнери послуговуються ідейно-змістовими положеннями деконструкції. В досліджуваних колекціях українського дизайну спостерігаємо оперування художніми символами та прийомами інших мистецтв та епох, іронію, акцентування на ідеї та концептуальному наповненні роботи, пропагуванні естетики недосконалого.

**Іл. 1. Олена Буреніна,
осінь-зима 2011–2012**

**Іл. 2. Balossa,
весна-літо 2017**

**Іл. 3. Dzhus,
осінь-зима 2021**

Спроба віднайди регіональну специфіку деконструкції в українському дизайні не показала окремих характерних ознак для київської та львівської дизайнерської шкіл. Порівняльний аналіз колекцій, що демонструвались на Ukrainian Fashion Week та Lviv Fashion Week не виявив регіональних впливів на деконструктивізм в Україні, однак дав змогу чітко окреслити характерні комбінації ознак у творчості кожного конкретного дизайнера.

Метод деконструкції в творчості українських дизайнерів найповніше відображений в колекціях брендів Elena Burenina (весна-літо 2010), Dzhus (2018–2020), Balossa (2016–2020), Yulia Kross, Ostel (осінь-зима 2014–2015). В окремих колекціях цих брендів (Elena Burenina весна-літо 2010, Dzhus весна-літо 2020) сконцентровано більшість ключових ознак деконструктивізму, відображено його основні проектно-композиційні та художньо-виражальні засоби.

Список використаних джерел:

1. Васильєва Е. Деконструкция и мода: порядок и беспорядок. *Теория моды: одежда, тело, культура*. № 4. 2018. С. 58–79.
2. Мельник М. Т. Деконструкція як художній прийом створення фешн-продукції. *Вісник КНУКіМ*. Вип. 21. 2009. С. 97–104.
3. Офіційна сторінка львівського тижня моди. URL: <https://lvivfashionweek.com/>
4. Офіційна сторінка українського тижня моди. URL: <http://fashionweek.ua/uk/>
5. Designers.Ua. Всеукраїнський онлайн-портал про життя та творчість українських дизайнерів. URL: <http://designersua.com/page/about.html>
6. Gill A. Deconstruction Fashion: The Making Of Unfinished, Decomposing And Re-Assembled Clothes. *Fashion Theory*. Vol. 2(1). 1998. P. 25–50.